Pełnomocnik Rządu do Spraw Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską

SPRAWOZDANIE
za okres
od 1 października 2014 r. do 31 marca 2015 r.
z działalności
Pełnomocnika Rządu do Spraw Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską

Warszawa, 12 maja 2015 r.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską, zwany dalej Pełnomocnikiem Rządu, został ustanowiony *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2009 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską* (Dz. U. Nr 11, poz. 60).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem do zadań Pełnomocnika Rządu należy w szczególności:

- inicjowanie, koordynowanie i monitorowanie działań organów administracji rządowej w zakresie przygotowania do wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską oraz koordynowanie i monitorowanie realizacji zadań przez międzyinstytucjonalne zespoły robocze,
- prowadzenie współpracy z innymi krajowymi instytucjami zaangażowanymi w przygotowania do wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską;
- wydawanie zaleceń i rekomendacji organom administracji rządowej oraz przekazywanie wniosków i opinii krajowym instytucjom i podmiotom zaangażowanym w działania przygotowawcze do wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską w zakresie realizacji tych działań,
- niezwłoczne sygnalizowanie Prezesowi Rady Ministrów ewentualnych problemów, zagrożeń i opóźnień w realizacji zadań związanych z przygotowaniami do wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską i przedstawianie, po analizie nieprawidłowości, propozycji działań naprawczych;
- utrzymywanie kontaktów, wymiana informacji i doświadczeń z organami Unii Europejskiej oraz instytucjami innych państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie realizacji zadań związanych z przygotowaniami do wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską,
- opiniowanie projektów aktów prawnych oraz innych dokumentów rządowych, mających wpływ na przebieg realizacji zadań związanych z przygotowaniami do wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską.

Zgodnie z §4 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską*, Pełnomocnik przedstawia Radzie Ministrów półroczne sprawozdania ze swojej działalności. Niniejsze, trzynaste sprawozdanie obejmuje okres od 1 października 2014 r. do 31 marca 2015 r.[1] i składa

[1] Pierwsze sprawozdanie obejmowało okres od 26 stycznia do 31 marca 2009 r., drugie od 1 kwietnia do 30 września 2009 r., trzecie od 1 października 2009 r. do 31 marca 2010 r., czwarte od 1 kwietnia do 30 września 2010 r., piąte od 1 października 2010 r. do 31 marca 2011 r., szóste od 1 kwietnia do 30 września 2011 r., siódme od 1 października 2011 r. do 31 marca 2012 r., ósme od 1 kwietnia do 30 września 2012 r.,

się z trzech części i załącznika. Pierwsza część została poświęcona działaniom zewnętrznym Pełnomocnika Rządu. Druga zawiera informacje nt. funkcjonowania międzyinstytucjonalnej struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro w Polsce i działań Pełnomocnika Rządu podejmowanych w zakresie ww. struktury. Ostatnia część przedstawia zakres prac analitycznych, w szczególności tych prowadzonych pod kierunkiem Pełnomocnika Rządu przez jego Biuro. Załącznik stanowi tabela z informacjami nt. spotkań międzyinstytucjonalnej struktury ds. wprowadzenia euro[2], które odbyły się w okresie obejmującym niniejsze sprawozdanie.

dziewiąte od 1 października 2012 r. do 31 marca 2013 r., dziesiąte od 1 kwietnia 2013 r. do 30 września 2013 r., jedenaste od 1 października 2013 r. do 31 marca 2014 r., a dwunaste od 1 kwietnia do 30 września 2014 r.

[2]Struktura ta została ustanowiona *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2009 r. w sprawie powołania Narodowego Komitetu Koordynacyjnego do spraw Euro, Rady Koordynacyjnej oraz Międzyinstytucjonalnych Zespołów Roboczych do spraw Przygotowań do Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską* (Dz. U. z 2013 r. poz. 927 z późn. zm.).

1 Działania zewnętrzne

1. Głównym zadaniem międzyinstytucjonalnej struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską (dalej: struktura organizacyjna) jest przygotowanie, aktualizacja i realizacja *Narodowego Planu Wprowadzenia Euro* (NPWE). Opracowanie NPWE stanowi równocześnie jeden z filarów strategii integracji Polski ze strefą euro[3] określanej mianem „*przygotowuj się i obserwuj*" (ang. *get ready and see*). Działania struktury organizacyjnej ds. przygotowań do wprowadzenia euro w Polsce wychodzą bowiem znacznie poza bierną obserwację rozwoju warunków zewnętrznych. Uwzględnienie w tej strategii konieczności odpowiednio wczesnego rozpoczęcia dostosowań praktycznych i zapewnienia przejrzystości procesu integracji powinno umożliwić sprawną kontynuację procesu integracji Polski ze strefą euro w sytuacji, gdy zaistnieją warunki do określenia daty przyjęcia euro (sformułowanie w postaci IV filarów strategii integracji Polski ze strefą euro) oraz sprzyjać efektywności tego procesu.

   W 2011 r. przygotowano – pod kierunkiem Pełnomocnika Rządu – pierwszą wersję *Narodowego Planu Wprowadzenia Euro*, która została zatwierdzona przez Komitet ds. Europejskich. Biorąc pod uwagę skalę zmian w strefie euro za celowe uznano jednak wstrzymanie dalszych prac prowadzonych przez organy Rady Ministrów, lecz nie przez Pełnomocnika Rządu i strukturę organizacyjną, nad NPWE w wersji z 2011 r. W efekcie reform instytucjonalnych w Unii Europejskiej dokument ten wymaga znacznych uzupełnień. Biuro Pełnomocnika Rządu, wspierane przez odpowiednie Zespoły Robocze i Grupy Zadaniowe[4], prowadzi prace nad analizą ww. zmian, celem wskazania w NPWE związanych z nimi korzyści i kosztów dla Polski oraz koniecznych dostosowań na drodze do wprowadzenia euro. Termin zakończenia prac nad dokumentem jest warunkowy względem podjęcia wiążących rozwiązań na forum unijnym co do kluczowych zmian instytucjonalnych oraz potwierdzenia rzeczywistej skuteczności podjętych reform i kompletności architektury instytucjonalnej strefy euro. Powyższa strategia została potwierdzona w przyjętym przez Radę Ministrów *Programie Konwergencji – Aktualizacja 2015.*

[3] Filary te zostały zapisane w przyjętym przez Komitet ds. Europejskich *Narodowym Planie Wprowadzenia Euro* oraz w *Programie konwergencji – Aktualizacja 2012* i dotyczą: (I) konwergencji nominalnej, (II) konwergencji realnej i efektywności alternatywnych mechanizmów dostosowawczych, (III) przygotowania praktycznego do wprowadzenia euro oraz (IV) stabilizacji sytuacji w strefie euro. Strategia ta została również potwierdzona w kolejnych aktualizacjach Programu konwergencji w latach 2013-2015.

[4] Rada Koordynacyjna podjęła 19 grudnia 2012 r. decyzję o kontynuowaniu prac we wskazanym zakresie przez Zespół Roboczy ds. Dostosowań Prawnych, Zespół Roboczy ds. Makroekonomicznych oraz Grupę Zadaniową ds. Stabilności Finansowej.

2. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem Pełnomocnik Rządu wraz ze swoim Biurem kontynuował działalność informacyjno-edukacyjną, polegającą na dostarczaniu rzetelnych informacji na temat ekonomicznych i praktycznych aspektów integracji Polski ze strefą euro. Elementem tych działań było publikowanie informacji dotyczących szeroko rozumianej integracji walutowej w internetowym serwisie Pełnomocnika Rządu (www.euro.mf.gov.pl), skierowanym zarówno do obywateli i ekspertów zainteresowanych tą tematyką, jak i do członków struktury organizacyjnej. W okresie sprawozdawczym materiały dostępne na stronie internetowej zostały uzupełnione poprzez rozszerzenie odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania o nowe aspekty związane ze zmianami instytucjonalnymi oraz o informacje na temat wprowadzenia euro na Litwie (w szczególności sekcja *Strefa euro, kryzys i jego konsekwencje*, jak również *Kalendarium kryzysu w strefie euro i walki z nim*). Do działań z tego obszaru należało również udzielanie odpowiedzi na zapytania obywateli i dziennikarzy związane z tematyką integracji walutowej, a także przekazywanie opinii dotyczących zmian architektury instytucjonalnej strefy euro i Unii Europejskiej

3. W okresie sprawozdawczym Pełnomocnik Rządu uczestniczył w spotkaniach i konferencjach na których prezentował stanowisko Polski na temat strategii integracji naszego kraju ze strefą euro m.in. podczas organizowanej w Warszawie przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy konferencji pt. *New Member States Policy Forum* (12 grudnia 2014 r.) oraz podczas organizowanej przez fundację demosEUROPA i Ambasadę Brytyjską w Warszawie konferencji pt. *Relacje państw strefy euro oraz państw spoza strefy w kontekście pogłębiania unii monetarnej i walutowej* (23 marca 2015 r.).

   Przedstawiciele Pełnomocnika Rządu również brali udział w wydarzeniach poświęconych przyszłości strefy euro i Unii Europejskiej, wśród których należy wskazać następujące konferencje i spotkania: *Single Market Forum* (17 października 2014 r.), *Coheshion and Convergence in Europe* (24 października 2014 r.), *Chances and Dilemmas of the Monetary Integration* (13 listopada 2014 r.), *Economic Governance in the Making – the CEE Perspective* (14 listopada 2014 r.) oraz debatę polsko-brytyjską pt. *Z euro czy bez euro: aktualne i przyszłe wyzwania przed członkami UE poza strefą euro* (4 listopada 2014 r.). Ponadto pracownicy Biura uczestniczyli w debatach i konferencjach, których tematem była m.in. polska strategia integracji Polski ze strefą euro oraz doświadczenia Litwy z przygotowań do przystąpienia do strefy euro.

4. Doświadczenia Litwy związane z wprowadzeniem euro zostały szczegółowo podsumowane podczas posiedzenia grupy roboczej *Public Administration Network II* (PAN II), które odbyło się 3 lutego 2015 r. W posiedzeniu tym wziął udział

przedstawiciel Pełnomocnika Rządu. W trakcie spotkania zostały omówione tematy związane m.in. z wprowadzeniem do obiegu banknotów i monet euro oraz wycofaniem z obiegu waluty narodowej, środkami podjętymi w celu zagwarantowania neutralnego wpływu zamiany waluty na ceny dóbr i usług konsumpcyjnych oraz z kampanią informacyjną dotyczącą wprowadzenia euro. Oprócz dyskusji dotyczącej wprowadzenia euro na Litwie podczas spotkania został również podsumowany postęp w zakresie konwergencji nominalnej odnotowany w ciągu ostatniego roku przez państwa UE z derogacją.

2 Działania struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro

1. W dniu 15 grudnia 2014 r. odbyło się ósme posiedzenie Narodowego Komitetu Koordynacyjnego ds. Euro, organu odpowiadającego za przygotowanie i przedstawienie Radzie Ministrów propozycji działań lub wniosków mających na celu przygotowanie Rzeczypospolitej Polskiej do wprowadzenia euro oraz za współdziałanie z Pełnomocnikiem Rządu w zakresie inicjowania i monitorowania działań organów administracji rządowej związanych z przygotowaniami do integracji walutowej. Główny punkt posiedzenia Komitetu stanowiła dyskusja na temat aktualnej strategii integracji Polski ze strefą euro. Podkreślono m.in. warunkowość bezpośrednich korzyści z wprowadzenia euro względem stopnia przygotowania gospodarki do zamiany waluty. Tym samym wskazano na adekwatność podejścia *przygotuj się i obserwuj*. Podczas spotkania członkowie Komitetu omówili również najważniejsze wnioski płynące z przygotowanego przez Narodowy Bank Polski raportu pt. *Ekonomiczne wyzwania integracji Polski ze strefą euro*, wskazując na jego spójność ze strategią rządu w zakresie integracji walutowej opartą na czterech filarach. Podkreślono także, iż wprowadzenie euro stanowi szansę dla przyspieszenia wzrostu gospodarczego, ale zwiększa również ryzyko powstania nierównowag makroekonomicznych. Przyjęcie wspólnej waluty powinno zatem zostać poprzedzone programem reform wzmacniających potencjał polskiej gospodarki oraz dostosowujących jej strukturę do uwarunkowań funkcjonowania w strefie euro. Ponadto, na posiedzeniu podsumowano bieżące prace międzyinstytucjonalnej struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro. W okresie, którego dotyczy sprawozdanie obejmowały one w szczególności realizację projektów w ramach współpracy z Bankiem Światowym (*Euro Adoption Technical Assistance*, szerzej pkt.3.4 niniejszego sprawozdania).

2. W dniu 8 grudnia 2014 r. odbyło się szesnaste posiedzenie Rady Koordynacyjnej, organu mającego za zadanie współpracę z Pełnomocnikiem Rządu w zakresie

monitorowania ewentualnych zagrożeń towarzyszących procesowi przygotowań do wprowadzania euro przez Polskę, koordynowanie prac Zespołów Roboczych i Grup Zadaniowych oraz działań przygotowawczych do wprowadzenia euro. Członkowie Rady zostali zapoznani z głównymi wnioskami z przygotowanego przez Narodowy Bank Polski raportu pt. *Ekonomiczne wyzwania integracji Polskie ze strefą euro.* Podczas posiedzenia omówiono również stan wypełnienia filarów integracji, ze szczególnym uwzględnieniem filara I *(ukierunkowanie polityki gospodarczej Polski, jeszcze przed przyjęciem euro, na trwałe wypełnienie kryteriów konwergencji nominalnej*) i filara IV (*ustabilizowanie sytuacji w strefie euro, a w szczególności jej wzmocnienie instytucjonalne*). Podsumowano także postępy prac struktury, w szczególności w zakresie projektów analitycznych realizowanych we współpracy z Bankiem Światowym przez Ministerstwo Finansów i Narodowy Bank Polski.

3. W związku z kontynuowaniem prac – na obecnym etapie przygotowań – przez wybrane zespoły robocze i grupy zadaniowe, działania poszczególnych organów struktury organizacyjnej różniły się pod względem intensywności i charakteru.

   W okresie sprawozdawczym Zespół Roboczy ds. Makroekonomicznych i Zespół Roboczy ds. Dostosowań Prawnych oraz Grupa Zadaniowa ds. Stabilności Finansowej kontynuowały prace związane z analizami w szczególności w zakresie implikacji zmian instytucjonalnych w strefie euro. Zespół Roboczy ds. Administracji Publicznej we współpracy z Zespołem Roboczym ds. Dostosowań Prawnych, Zespołem Roboczym ds. Ochrony Konsumentów oraz Zespołem Roboczym ds. Strategii Komunikacyjnej prowadziły natomiast prace związane z zasadami zaokrąglania kwot w administracji publicznej w związku z wprowadzeniem euro.

   Prace Zespołu Roboczego ds. Makroekonomicznych koncentrowały się na aspektach związanych z przygotowaniem gospodarki polskiej do uczestnictwa w strefie euro (filar II strategii integracji). W ramach prac Zespołu, Ministerstwo Finansów i Narodowy Bank Polski we współpracy z Bankiem Światowym realizują projekty badawcze w zakresie analiz regulacji rynku produktów oraz konkurencyjności polskiego eksportu w kontekście przyszłego przyjęcia wspólnej waluty. W okresie sprawozdawczym zakończono prace nad analizą dotyczącą poziomu oszczędności i ich wpływu na wzrost gospodarczy pt. *Saving growth and prosperous aging.* Wyniki ww. raportu przedstawiono na seminarium naukowym zorganizowanym w Ministerstwie Finansów. Analitycy Banku Światowego zarekomendowali w przypadku Polski m.in. prowadzenie działań mających na celu wspieranie wzrostu gospodarczego (np. poprzez zwiększenie udziału ludności aktywnej zawodowo, poprawę jakości kształcenia), zachęcenie społeczeństwa do oszczędzania, poprawę bilansu na rachunku obrotów bieżących oraz poprawę funkcjonowania funduszy emerytalnych i innych

funduszy oszczędnościowych.

W okresie sprawozdawczym miało miejsce posiedzenie Zespołu Roboczego ds. Dostosowań Prawnych, na którym zaprezentowano ocenę stanu wypełnienia konwergencji prawnej, przedstawioną w ostatnich *Raportach o konwergencji* oraz omówiono aktualny stan prac na forum UE nad ustanowieniem unii bankowej. Omówiono również stan prac nad zmianami polskiego ustawodawstwa mającymi na celu wdrożenie rozwiązań prawnych w zakresie unii bankowej przyjętych na forum UE, z uwzględnieniem statusu RP jako państwa członkowskiego objętego derogacją.

Grupa Zadaniowa ds. Stabilności Finansowej prowadziła dalsze analizy dotyczące wpływu długoterminowych procesów makro-finansowych na stabilność gospodarki oraz kontynuowała analizy na temat możliwości zwiększania długoterminowego finansowania banków i narzędzi polityki makroostrożnościowej.

Pozostałe gremia międzyinstytucjonalnej struktury ds. wprowadzenia euro nie odbywały w okresie sprawozdawczym posiedzeń ze względu na wykonanie dotychczasowych zadań zawartych w harmonogramach prac tych zespołów (por. Sprawozdanie Pełnomocnika Rządu za okres od 1 października 2012 r. do 31 marca 2013 r.).

3 Analizy

W okresie sprawozdawczym Biuro Pełnomocnika Rządu kontynuowało prace analityczne i badawcze związane z integracją Polski ze strefą euro. Analizy wykonywane przez Biuro Pełnomocnika Rządu były na bieżąco wykorzystywane w pracy Pełnomocnika Rządu, międzyinstytucjonalnej struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro oraz w działaniach informacyjno-edukacyjnych Pełnomocnika Rządu.

1. Na początku każdego miesiąca Biuro Pełnomocnika Rządu publikowało *Monitor konwergencji nominalnej*, którego głównym celem jest przedstawienie aktualnego stanu wypełnienia przez Polskę i inne państwa Unii Europejskiej kryteriów konwergencji nominalnej: fiskalnego, stabilności cen, stóp procentowych oraz stabilności kursu walutowego. Monitor zawiera m.in. szacunki Biura Pełnomocnika Rządu dotyczące bieżącej wartości referencyjnej dla kryterium stabilności cen i stóp procentowych wraz z odchyleniami poszczególnych państw od tej wartości, kalendarz wydarzeń związanych z wypełnianiem przez Polskę kryterium fiskalnego oraz bieżące wartości miar zmienności kursowej (m.in. ERV; z ang. *exchange rate volatility*). Wyniki analiz wykonanych przez Biuro Pełnomocnika Rządu wskazują, iż przez cały

okres objęty sprawozdaniem Polska spełniała dwa kryteria konwergencji nominalnej: kryterium stabilności cen oraz kryterium stóp procentowych.

2. W grudniu 2014 r. został opublikowany szósty numer *Monitora opinii publicznej*, zawierający najnowsze wyniki badań opinii publicznej na temat zagadnień związanych z wprowadzeniem euro w Polsce, przeprowadzonych na zlecenie Ministerstwa Finansów w październiku 2014 r. przez Ipsos Sp. z o.o. na reprezentatywnej próbie ogólnopolskiej. W *Monitorze* zestawiono dane z ww. badań z wynikami badań *Eurobarometru* z serii *Flash Eurobarometer* oraz z serii *Standard Eurobarometer* z 2014 r. Przedstawione w *Monitorze* wyniki badań wskazały na niewielki wzrost poparcia dla wprowadzenia euro w Polsce w stosunku do maja 2013 r. W momencie przeprowadzania badania zwolennicy wprowadzenia euro stanowili 32% badanych (uprzednio 30%), a przeciwnicy – 55% (58%). Jednocześnie 13% badanych nie potrafiło określić swojego stanowiska w tej kwestii. Dodatkowo w najnowszym numerze *Monitora* przedstawiono wyniki badań związane z oceną członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Wyniki badania opinii publicznej wskazują, że znacząco wzrosła liczba zwolenników akcesji Polski do UE (68%), a zmalała liczba przeciwników (21%).

3. W okresie sprawozdawczym Biuro Pełnomocnika Rządu aktywnie uczestniczyło w wypracowaniu stanowiska Polski w zakresie zmian instytucjonalnych w Unii Europejskiej i w strefie euro (przedstawionych m.in. w ramach tzw. *Raportu czterech przewodniczących*). Analizie poddano również potencjalne zagrożenie dla integralności unii walutowej wynikające z kryzysu obserwowanego w wybranych państwach UGW (m.in. Grecji). Biuro Pełnomocnika Rządu przygotowywało także wkłady i tezy do wystąpień na temat integracji Polski ze strefa euro i zmian instytucjonalnych w UE, również dla innych członków kierownictwa Ministerstwa Finansów.

4. W okresie sprawozdawczym Biuro Pełnomocnika prowadziło prace analityczne dotyczące strukturalnej konkurencyjności polskiej gospodarki, w zakresie regulacji rynku produktów oraz modelu polskiego eksportu. Działania te są podejmowane w ramach realizacji II filaru strategii integracji Polski ze strefą euro. Oba projekty prowadzone są w ścisłej współpracy z Narodowym Bankiem Polskim oraz Bankiem Światowym. Końcowe raporty z prac zostaną opublikowane w kolejnym okresie sprawozdawczym.

5. W okresie sprawozdawczym kontynuowano prace nad kolejnym wydaniem Monitora Konwergencji Realnej, który stanowi próbę określenia stopnia zbieżności cyklu gospodarki polskiej w kontekście jej przyszłej partycypacji w strefie euro. W związku z brakiem lub niekompletnością wielu szeregów czasowych będącym efektem przejścia

na nowy system rachunków narodowych (ESA2010), opracowanie i publikacja najnowszego numeru Monitora będzie możliwa dopiero po zapewnieniu przez Eurostat dostępu do danych wykorzystywanych w toku analizy.

Wszystkie publikacje Biura Pełnomocnika Rządu wymienione w niniejszym sprawozdaniu oraz w sprawozdaniach Pełnomocnika Rządu za poprzednie okresy sprawozdawcze są dostępne na stronie internetowej www.euro.mf.gov.pl.

Załącznik: Aktywność organów międzyinstytucjonalnej struktury ds. wprowadzenia euro w Polsce w okresie od 1 października 2014 r. do 31 marca 2015 r.

Organ struktury	Terminy posiedzeń	Frekwencja*	Częstotliwość posiedzeń w okresie sprawozdawczym
Narodowy Komitet Koordynacyjny ds. Euro	15.12.2014	7/9	co najmniej raz na rok
Rada Koordynacyjna	8.12.2014	9/10	w 2013 r. nie rzadziej niż raz w półroczu, od stycznia 2014 r. nie rzadziej niż raz w roku
Zespół Roboczy ds. Makro - ekonomicznych	20.10.2014 12.01.2015	4/8 7/8	od stycznia 2013 r. do sierpnia 2014 r. nie rzadziej niż raz w kwartale, od września 2014 r. nie rzadziej niż raz w półroczu
Zespół Roboczy ds. Dostosowań Prawnych	07.10.2014	10/20	w okresie od lipca 2013 r. nie rzadziej niż raz w półroczu
Grupa Zadaniowa ds. Stabilności Finansowej	19.12.2014	6/10	nie rzadziej niż raz na pół roku

* – liczba osób na posiedzeniu z prawem głosu / liczba osób wchodzących w skład danego gremium